

Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I

Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny

(podle § 67 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.)

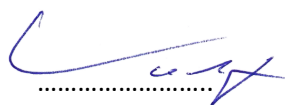

Ondřej Volf a kol.

září 2022

Předmět hodnocení:	Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I
Zadavatel/ Zpracovatel EIA:	GET, s. r. o. Perucká 11a 120 00 Praha 2 IČ: 49702904
Zpracovatel hodnocení:	Spolek Ametyst – sekce ochrana přírody Boženy Němcové 684, 332 02 Starý Plzenec Mgr. Ondřej Volf, držitel autorizace pro hodnocení podle §67 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny číslo autorizace: OEKL/2807/05 datum platnosti autorizace: 3. 10. 2025
Spolupráce:	Mgr. Štěpánka Čížková (botanika) Mgr. Zdeněk Papoušek (entomologie)
Konzultace:	Mgr. Eva Volfová RNDr. Vladimír Zýval
Kontakt:	Ondřej Volf Nebílovy 37, 332 04 Nebílovy T: 604 322 541 E: volf@ametyst21.cz

V Plzni dne 30. září 2022

podpis

Ondřej Volf

Obsah

Obsah

1. Úvod.....	4
2. Údaje o zásahu.....	5
2.1 Lokalizace zásahu.....	5
2.2 Stručný popis zásahu.....	6
2.2.1 Kapacita (rozsah) záměru.....	6
2.2.2 Popis technického a technologického řešení záměru.....	7
2.3 Vstupy a výstupy záměru.....	11
2.3.1 Vstupy.....	11
2.3.2 Výstupy.....	13
2.4 Varianty řešení.....	15
3. Údaje o stavu přírody a krajiny.....	16
3.1 Obecná charakteristika území.....	16
3.2 Popis dotčeného území.....	17
3.3 Výsledky přírodovědného průzkumu.....	17
3.3.1 Metodika, data návštěv.....	17
3.3.2 Výsledky.....	20
4. Hodnocení vlivu zásahu.....	32
4.1 Provedené konzultace.....	32
4.2 Zhodnocení dostatečnosti podkladů.....	32
4.3 Identifikace a popis předpokládaných vlivů zásahu na chráněné zájmy.....	33
4.4.1 Zvláště chráněná území (ZCHÚ).....	35
4.4.2 Evropsky významné lokality, ptačí oblasti.....	35
4.4.3 Územní systém ekologické stability (ÚSES).....	35
4.4.4 Významné krajinné prvky.....	36
4.4.5 Přírodní parky.....	36
4.4.6 Památné stromy.....	37
4.4.7 Zvláště chráněné druhy.....	37
4.4.8 Migračně významná území a dálkové migrační koridory.....	38
4.4 Vyhodnocení vlivů zásahu.....	39
4.4.1 Vliv na VKP.....	39
4.4.2 Vliv na zvláště chráněné druhy (ZCHD).....	39
4.4.5 Vliv na krajinný ráz.....	42
5. Návrh opatření k vyloučení negativního vlivu.....	43
6. Závěr.....	45

1. ÚVOD

Hodnoceným záměrem je těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru (DP) Vejprnice I navazujícího na stávající DP II u obce Vejprnice v okrese Plzeň – sever.

Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (podle § 67 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny) je zpracováno na základě požadavku zpracovatele projektové přípravy záměru, jímž je firma G.E.T. s.r.o.

Základem pro hodnocení byl podrobný přírodovědný průzkum území dotčeného záměrem. V jarním a letním období roku 2021 byl proveden terénní botanický, entomologický a vertebratologický průzkum. Terénní poznatky byly doplněné rešerší odborných podkladů.

Předložené hodnocení se zabývá posouzením možných vlivů záměru na přírodní složky, se zřetelem ke zvláště chráněným fenoménům podle zákona č. 114/1992, Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění. Řídí se metodickými pokyny ministerstva životního prostředí (MŽP), tedy především vyhláškou č. 142/2018.

Území zaujímá plochu necelých 14 ha. Nachází se cca 1 km jihovýchodně obce Tlučná a 2 km jihozápadně obce Vejprnice v nadmořské výšce 340 až 355 m.

Dotčené území se nachází v blízkosti převážně nezpevněné příjezdové komunikace od spojnice mezi obcemi Tlučná a Líně a navazuje na již v minulosti vytěžené plochy, které jsou v různém stupni rekultivace nebo renaturace. Převážnou část aktuálně dotčeného území tvoří kulturní smíšené lesní porosty, které pokrývají prakticky celý prostor vlastního těžebního prostoru. Ten se nachází severně od příjezdové cesty a měl by být otevřen ve dvou etapách.

2.2 Stručný popis zásahu

Záměrem je těžba štěrkopísků na ložisku Tlučná v rámci dobývacího prostoru Vejprnice I. Těžba je navržena ve dvou etapách. První etapa je těžba v hranicích stávajícího dobývacího prostoru Vejprnice I. Těžba štěrkopísků ve druhé etapě bude možná až po rozšíření hranice dobývacího prostoru směrem na sever.

2.2.1 Kapacita (rozsah) záměru

Plošný rozsah:

I. etapa: 25 795 m²

II. etapa: 84 605 m²

celkem 110 400 m²

Výše a způsob těžby:

Předpokládaná výše roční těžby je 100 000 m³.

Expedice:

Předpokládaná výše expedice: 160 000 tun / rok.

směr Líně 70 % dál JZ (Stod).....20 %

SV (DP)50 %

směr Tlučná 30 % dál Z (D5)25 %

V (Plzeň).....5 %

Při výše uvedeném ročním množství těžby jsou zájmovém území zásoby:

I. etapa: 2 roky

II. etapa: 11 let

celkem: 13 let

Navrhované rozšíření dobývacího prostoru Vejprnice I

Druhá etapa těžby je navržena mimo hranice platného dobývacího prostoru Vejprnice I a to severním směrem v rámci výhradního ložiska štěrkopísků Tlučná a CHLÚ Tlučná. Pro postup těžby v ploše výhradního ložiska je nutné dobývací prostor Vejprnice I rozšířit.

Navrhované rozšíření DP Vejprnice I je vymezené na ploše 88 666 m², plocha těžby v rozšíření je 84 605 m².

2.2.2 Popis technického a technologického řešení záměru

Skrývkové práce

Skrývkové práce budou provedeny s využitím běžných strojních mechanismů (pásový dozer, pásové rypadlo s podkopovou lžící, nákladní auta) ve dvou řezech: hrabanka a ostatní skrývka. Výška skrývkového řezu bude v průměru 2 m, přičemž z toho představuje mocnost hrabanky cca 0,2 m. Obě vrstvy budou skrývány odděleně. Ostatní skrývka bude přímo využita k modelaci terénu v rámci sanačních prací v již vytěžených částech pískovny. Hrabanka bude uložena do deponií po obvodu těžebního prostoru a následně využita k rekultivaci zpět k zalesnění.

Skrývkové práce se předpokládají 1 měsíc v roce a budou probíhat současně s těžbou.

Skrývky humózních vrstev budou prováděny pouze za příznivých rozptylových a povětrnostních podmínek. Skrývkové práce humózních vrstev se nebudou provádět v době pozdních podzimních a zimních měsíců. Doporučuje se provádět skrývkové práce počátkem jara (březen – květen) a koncem léta (srpen – říjen).

Metody těžby

Suchá těžba

Při těžbě tzv. suchou cestou bude využíván čelní kolový nakladač, který surovinu rozruší a následně naloží do násypky pásového dopravníku, který surovinu přepraví k úpravně v prostoru technologického zázemí.

Surovina bude odtěžována ve čtyřech etážích o přibližné výšce jedné etáže 5 m. Odstup dolní hrany vrchní etáže od horní hrany spodní etáže je navržen 5 m.

Těžba z vody

Těžba pod vodní hladinou bude prováděna pomocí pásového rypadla s podkopovou lžící ze břehu těžebního jezera. Natěžená surovina bude dále nakladači dopravována k násypce pásového dopravníku a přepravena k úpravně.

Úprava a zušlechťování

Surovina bude upravována na technologické lince mokrou cestou, kdy třídění suroviny probíhá s pomocí vodního zkrápění a následné dehydratace. Ke snížení jílových podílů v surovině se při mokrému procesu úpravy používá hydrocyklon.

Po dostatečném rozfárání těžebního pole I. etapy z vody bude část vytěženého prostoru oddělena nasypanou hrázkou a následně bude využívána pro ukládání jemných podílů vytříděných na technologické lince.

Pro úpravu suroviny bude využívána důlní voda z těžebního jezera a v koloběhu přes sedimentační pole, bude zase zpět odváděna. Jíly z úpravy tak budou ukládány do sedimentačních polí, kde se usadí a budou následně sloužit k technické sanaci vytěžených prostor.

Postupy těžby

Otvírka ložiska bude v jižní části ZÚ.

Hlavní postup skrývkových a následně těžebních prací bude směrem od jihu k severu. Postup skrývkových a následně těžebních prací v rámci první etapy bude od západu směrem k východu.

Volf O. a kol. 2022: Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I.

Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (podle § 67 ZOPK)

Skrývkové práce se budou provádět v dostatečném předstihu před těžebními pracemi. Odstup skrývkového řezu od těžebního řezu bude závislý na přípravě plochy pro kácení lesních porostů.

Těžba by měla probíhat ve dvou etapách (obr. 4 a 5).

Sanace a rekultivace

Po ukončení těžby se předpokládá, že dojde k zavezení celého vytěženého prostoru na původní terén a plochy budou rekultivovány zpět zalesněním.

Předpokládaný termín zahájení realizace záměru a jeho dokončení

Termín zahájení: 2023

Ukončení: Při uvažované těžbě 100 tis. m³ štěrkopísků ročně budou zásoby štěrkopísků v obou etapách vytěženy za cca 13 let, tedy v roce 2036.

Po ukončení těžební činnosti budou ještě probíhat sanační a rekultivační práce.

2.3 Vstupy a výstupy záměru

2.3.1 Vstupy

U posuzovaného záměru byly definovány následující vstupy:

Zábor ploch

Dojde k plošně rozsáhlému dočasnému i trvalému záboru pozemků.

Navrhovanou těžební činností budou dotčeny pouze pozemky určené plnění funkcí lesa (PUPFL) a to na ploše 11 ha. V rámci navrhovaných sanačních a rekultivačních prací je předpoklad zavést terén zpět na původní niveletu a celou dotčenou plochu opět zalesnit. Zábor bude v celé ploše dočasný.

Plocha pro umístění technologického zázemí (1,3 ha) je na pozemku vedeném v katastru nemovitostí jako ostatní plocha.

Voda

V plánovaném DP bude v průběhu těžby využívána voda pro účely provozní, hygienické (sociální) a pitná voda.

Technologická voda

Technologická voda slouží k praní suroviny. Pro úpravu suroviny bude použita důlní voda z těžebního jezera.

Čistá voda pro praní bude získávána z těžebního jezera a v koloběhu přes sedimentační pole bude zase zpět odváděna. V případě potřeby (suché období) bude technologická voda využívána ke zkrápění prašných ploch.

Důlní vody

Důlní vody budou v navrhovaném DP původem hlavně vody podzemní, které budou také využívány pro praní těžené suroviny.

Ostatní surovinové a energetické zdroje

Těžaná surovina

Hlavním surovinovým zdrojem bude přírodní těžené kamenivo - štěrkopísek. Surovina bude získávána hornickou činností v těžebním prostoru chráněného ložiskového území výhradního ložiska Tlučná (300660001) v DP Vejprnice I.

Plocha chráněného ložiskového území Tlučná činí 585 972 m²

Ostatní surovinové zdroje

V nadloží suroviny se nevyskytují žádné jiné horniny využitelné v průmyslu. Jako ostatní skrývka jsou v ploše záměru uvažovány jílovité štěrkopísky, které budou využity v rámci sanačních prací.

Odpady – ukládka inertních odpadů pro sanaci

V rámci sanace a rekultivace bude provozováno zařízení k využití odpadu k zasypávání podle § 21 odst. 2 zákona č. 541/2020 Sb. v platném znění.

Pohonné hmoty a mazadla

K zajištění provozu pískovny bude využívána následující technika: nakladače, pásové dopravníky, semimobilní třídička, pásové podkopové rypadlo, pásový dozer, nákladní automobily a technologická linka.

Technologická linka bude poháněna elektřinou, v jejím případě se tedy počítá pouze spotřeba olejů.

Elektrická energie

V plánovaném provozu budou elektrickou energii využívat: třídící linka a vytápění a osvětlení technicko-administrativního zázemí pískovny, v němž bude umístěno sociální zázemí.

Nároky na dopravní a jinou infrastrukturu

Expedice bude zajišťována automobilovou dopravou a to nákladními vozy s předpokládanou nejčastější nosností 26 t. Do prostoru těžebny je přivedena účelová komunikace napojená po cca 800 m na komunikaci III. třídy č. 2033, po ní bude přeprava materiálů pokračovat dvěma směry:

- jižním směrem na obec Líně (70 %), kde se po cca 2 km napojuje na komunikaci I. třídy č. 26
- severním směrem na obec Tlučná (30 %), kde se po cca 1,5 km napojí na silnici II. třídy č.

203

2.3.2 Výstupy

Emise do ovzduší

V rámci provedené rozptylové studie (Kočová 2022) byly vymezeny následující zdroje emisí:

Liniovými zdroji emisí jsou vnitroareálové nezpevněné komunikace používané k převozu skrývky a komunikace pro expedici štěrkopísků a dovoz zavážky.

Plošnými zdroji prachu jsou plochy, na kterých je prováděna skrývka, suchá těžba štěrkopísků, prostor expedice a rekultivace (zavážka). V rámci plošných zdrojů byly uvažovány také emise ze spalování nafty v motorech mechanizace a nákladních vozidel.

Podrobný popis jednotlivých zdrojů znečišťování ovzduší je uveden v Oznámení v rámci EIA (Vlachová 2022).

Znečištění vody

Ke znečišťování vody, půdy a půdního podloží nebude za standardního provozu docházet. Ke znečištění může dojít pouze v případě havarijního úniku pohonných hmot a mazacích či hydraulických olejů a jejich transportu vodou do okolí.

Odpadní vody typu městských odpadních vod

Odpadní vody typu městských odpadních vod budou vznikat pouze v rámci sociálního zařízení (pro 7 osob), které jsou odváděny do jímky, která je pravidelně vyvážena.

Odpadní vody technologické

Technologická voda bude využívána v úpravárenské lince – hydrocyklonu.

Voda využitá k praní natěžené suroviny bude odváděna do sedimentační nádrže, kde se budou ukládat jemné podíly vytříděné na technologické lince. Po dvoustupňové sedimentaci v kaskádě dvou kalových polí bude následně zpět odváděna do těžebního jezera.

Důlní vody

Důlní vody se v pískovně tvoří odkrytím hladiny podzemní vody, tyto vody jsou a budou využívány k praní natěžené suroviny.

Odpady

V případě pískovny Vejprnice se předpokládá komerční využití veškeré suroviny (živcové suroviny a stavebních písků). Žádný vytěžený materiál nebude z lomu odvážen jako odpad. Pouze z procesu úpravy budou zpět do vodních ploch ukládány praním suroviny vytříděné odplavitelné částice, k sanačním a rekultivačním pracím budou též využívány skrývkové polohy.

Veškeré skryté humózní vrstvy (hrabanka) budou deponovány a následně využity v závěrečné fázi sanace, tak aby celá plocha mohla být zpět zalesněna.

V ploše I. etapy bude přibližně 52 tis m³ skrývkových materiálů, z toho 5 tis. hrabanky a v ploše II. etapy přibližně 169 tis m³ skrývkových materiálů, z toho 17 tis hrabanky.

Přímo v lomu odpady nebudou vznikat. Odpady budou produkovány pouze v prostoru zázemí, běžnými potřebami pracovníků.

Další odpady budou vznikat při činnostech, které s těžbou souvisí, např. opravy nákladních automobilů, atd. Případné opravy těžebních mechanismů budou prováděny mimo lom.

Hluk

Zdroje hluku lze z hlediska druhové skladby charakterizovat jako liniové (dopravní) zdroje a bodové zdroje:

Mobilní (liniové dopravní) zdroje – liniové dopravní zdroje hluku budou u hodnoceného záměru tvořeny vnitro a mimoareálovou dopravou, která bude zajišťovat expedici produktů.

Stacionární (bodové) zdroje – u posuzovaného záměru bude tyto zdroje hluku, působící na okolní venkovní prostor, tvořit provoz technologických strojních zařízení a jejich pohonů.

Riziko havárií

V rámci zajištění bezpečné těžební činnosti na pískovně byly vytipovány tyto provozní havárie a případné mimořádné události:

- Požár na pracovišti - může být zapříčiněn vznícením používané těžební nebo dopravní techniky. Pro zabezpečení likvidace požáru na pracovišti je veškerá dopravní i těžební technika vybavena hasicími přístroji.
- Únik ropných produktů - nebezpečí vzniku ekologické. Je nutno eliminovat veškeré zdroje možného znečištění. V případě úniku těchto látek je třeba zamezit průsaku ropných látek do

okolní půdy a povrchových vod. Pro likvidaci úniku ropných látek musí být pracoviště vybaveno vhodnými sorbenty.

- Sesuv v pískovně nebo na dočasné deponii - svahy skrývkových a těžebních řezů, svahy dočasných deponií a veškeré pracovní plošiny musí být tvarovány tak, aby bylo zabráněno sesuvu s nebezpečím závalu osob a mechanismů. Tvary a sklony řezů musí odpovídat normám a jsou předmětem plánu otvírky, přípravy a dobývání a provozní dokumentace.
- Zranění osob v důsledku neoprávněného vstupu do prostoru pískovny - na příjezdové a přístupové cesty vjezdu musí být umístěny výstražné tabulky zákazu vstupu nepovolaných osob. Provoz vozidel musí být upraven dopravním řádem.

2.4 Varianty řešení

Záměr je předložen k posouzení v jedné variantě.

3. ÚDAJE O STAVU PŘÍRODY A KRAJINY

3.1 Obecná charakteristika území

Klimaticky území náleží do mírně teplé oblasti MT11 (Quitt 1977), pro niž je charakteristické mírně teplé a krátké jaro, dlouhé, teplé a suché léto, podzim je mírně teplý a krátký, zima je mírně teplá, velmi suchá a krátká s krátkým trváním sněhové pokrývky.

Geomorfologické členění:

Soustava: Poberounská soustava

Podsoustava: Plzeňská pahorkatina

Celek: Plaská vrchovina

Podcelek: Plzeňská kotlina

Okrsek: Nýřanská kotlina

Plochý pánevní reliéf, i přes příhodné morfologické podmínky není plošně odlesněn, což může být dáno i horší půdní úrodností. Plošný rozsah lesní půdy zde je značný, lesní porost vyplňuje rovněž území projektované těžby – v obou jejích etapách. Zájmové území plánované těžby tvoří pouze dílčí část většího lesního celku, který dnes tvoří oddělenou severní část rozlehlého lesního komplexu, jenž přerušila či rozdělila dříve realizovaná těžba.

Biogeograficky je území dotčené posuzovaným záměrem řazeno do kontinentální oblasti, leží v Hercynské podprovincii, nachází se v Plzeňském (1.28) bioregionu (Culek et al. 2005).

Fytogeografické členění:

Fytogeografický obvod: České mezofytikum – T (Hejný et al. 1988).

Území se nachází ve fytogeografickém okrese Plzeňská pahorkatina vlastní (31a).

Potenciální přirozená vegetace: Biková a/nebo jedlová doubrava (Luzulo albidae-Quercetum petraeae, Abieti-Quercetum)

3.2 Popis dotčeného území

Zájmové území (ZÚ) tvoří prostor plánované těžby štěrkopísků na ložisku Tlučná, a sice na ploše samotné těžby (navrženo ve dvou etapách) a na ploše zázemí navrženého v části zrušeného dobývacího prostoru Vejprnice II (obr. 3).

Území zaujímá plochu necelých 14 ha. Nachází se v blízkosti převážně nezpevněné příjezdové komunikaci od spojnice mezi obcemi Tlučná a Líně a navazuje na již v minulosti vytěžené plochy, které jsou v různém stupni rekultivace nebo renaturace. Převážnou část aktuálně dotčeného území tvoří kulturní lesní porosty, které pokrývají prakticky celý prostor vlastního těžebního prostoru, který se nachází severně od příjezdové cesty a který by měl být otevřen ve dvou etapách.

3.3 Výsledky přírodovědného průzkumu

3.3.1 Metodika, data návštěv

V zájmovém území (ZÚ) byl proveden botanický a entomologický průzkum a průzkum obratlovců ze skupin obojživelníci, plazi a ptáci.

Prvotním krokem byla rešerše odborné literatury, odborných databází (nálezová databáze AOPK ČR NDOP, databáze České společnosti ornitologické AVIF, databáze České botanické společnosti *Pladias*, www.biolib.cz), po které následovaly terénní exkurze v dotčeném území.

Exkurze byly prováděny během vegetační sezóny 2021, tedy od dubna do července, za účelem zjištění výskytu přírodních stanovišť, biotopů a výskytu zvláště chráněných, bioindikačních nebo ochranných významných druhů rostlin a živočichů.

Botanický průzkum

Botanický průzkum byl zaměřen na zjištění aktuálního výskytu zvláště chráněných a ohrožených druhů cévnatých rostlin, dále charakter vegetace a výskyt přírodních biotopů.

Jako podklad pro terénní průzkum byla využita Nálezová databáze ochrany přírody a vrstva mapování biotopů včetně jejich aktualizací, které spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Nomenklatura cévnatých rostlin byla použita podle Klíče ke květeně České republiky (Kubát et al. 2002). Vegetace je popisována na úrovni biotopů podle Katalogu biotopů ČR (Chytrý 2010) a

Příručky hodnocení biotopů (Lustyk 2020). Status ohrožení druhů je uváděn podle Červeného seznamu cévnatých rostlin České republiky (Grulich et Chobot 2017).

Průzkum proběhl v období jarního, letního a podzimního aspektu vegetace, a sice ve dnech 14.5., 28.6., 29.7. a 23.9.2021.

Entomologický průzkum

Na lokalitě byl v průběhu května až srpna 2021 proveden entomologický průzkum, který měl za úkol vyhodnotit význam zájmového území z pohledu entomofauny. Základem průzkumu bylo zevrubné určení spektra druhů, které se na dotčených lokalitách vyskytují, se zaměřením na druhy stanovištně či ochranářsky významné. Tomu byly podřízeny použité metody a také spektrum přednostně odlovovaných a determinovaných skupin. Zvláštní pozornost byla proto věnována zjišťování přítomnosti druhů zvláště chráněných (ve smyslu vyhlášky č. 395/1992 Sb., prováděcí vyhlášky k zákonu č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), ohrožených (ve smyslu červeného seznamu bezobratlých) či jinak významných. Jedním z cílů průzkumu bylo vyhodnotit případný konflikt plánovaného záměru s výskytem významných druhů hmyzu a identifikovat území, která lze považovat za významná z pohledu jejich výskytu.

V období mezi 23.4 a 14. 8. 2021 bylo uskutečněno celkem 7 návštěv zájmového území. Opakovaně byly v jednotlivých částech lokality a realizovány sběry a determinace bezobratlých, především na místech s vyšší stanovištní diverzitou. Na lesních stanovištích šlo zejména o porosty s menším zápojem, větším podílem listnatých dřevin, přítomností odumírající dřevní hmoty nebo bylinným podrostem. Velká pozornost byla věnována bezlesí, tvořenému mozaikou ploch s velkou stanovištní a druhovou diverzitou, zejména otevřeným plochám s dostatkem přirozených úkrytů, kvetoucími bylinami, dočasně zaplavovaným a přechodně vlhkým stanovištěm, vodním plochám či terénním nerovnostem s litorálem a sukcesní vegetací. Největší část terénních prací byla soustředěna do května a června, kdy lze předpokládat největší aktivitu většiny cílových skupin bezobratlých.

Na všech plochách byly realizovány individuální sběry epigeických druhů hmyzu, zejména brouků, a to prostřednictvím rekognoskace jejich přirozených úkrytů. Průběžně byl zaznamenáván případný výskyt denních motýlů a blanokřídlých. Na vhodných biotopech se rovněž uplatnil hromadný sběr hmyzu za pomoci odlehčené smýkačky.

Průzkum obratlovců

Území bylo navštíveno celkem ve čtyřech termínech (7. 5., 11. 6., 26. 6. a 27. 7. 2021). Soupis vyskytujících se druhů ze skupin obojživelníci, plazi a ptáci byl proveden při výše uvedených terénních návštěvách – zvířata byla zjišťována vizuálně (pomocí dalekohledu) a akusticky, dále byly vyhledávány jejich pobytové stopy. Obojživelníci byli zkoumáni též pomocí odlovovací sítě, přičemž ihned po odlovu byli vypouštěni zpět do původního prostředí výskytu.

Byl proveden průzkum živočichů zaměřený na zjištění výskytu zvláště chráněných druhů obojživelníků, plazů a ptáků, podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. a dalších ochrannářsky významných druhů. Doplňkově byla pozornost věnována též savcům, zvláště těm druhům, které jsou řazeny mezi zvláště chráněné. V zájmovém území se jedná o možný výskyt veverky obecné *Sciurus vulgaris* (ohrožený druh).

Data získaná terénním průzkumem byla doplněna aktuálními (max. 5 let starými) údaji z odborných databází (NDOP – nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, AVIF – nálezová databáze České společnosti ornitologické).

3.3.2 Výsledky

Botanika

V území bylo zaznamenáno přes 260 taxonů cévnatých rostlin. Na ploše plánovaného dobývacího prostoru přes 140 taxonů, v prostoru plánovaného zázemí přes 200 taxonů. Kompletní seznam nalezených rostlin je uveden v příloze 1.

V zájmovém území nebyl nalezen žádný zvláště chráněný druh, rovněž Nálezová databáze ochrany přírody zde v posledních 30 letech nemá záznamy o těchto druzích. Bylo zde zaznamenáno 6 druhů červeného seznamu, které uvádí tabulka 1.

Druhově výrazně bohatší je prostor bývalého dobývacího prostoru Vejprnice II (plánované zázemí), který nabízí plochy v různých raných stádiích sukcese, včetně převážně vysychajících menších vodních ploch, což poskytuje prostor pro řadu jednoletých a vlhkomilných druhů. Všechny čtyři zde nalezené ohrožené druhy představují rostliny otevřených či nezapojených ploch vyhledávající často právě písčité podklad. Nejhojnější je zde zeměžluč okolíkatá (*Centaurium erythraea*) a mrvka myší ocásek (*Vulpia myuros*). Mrvka je řazena mezi ohrožené druhy, avšak v poslední době se šíří a je již poměrně běžná. Roztroušeně zde byl nalezen bělolist rolní (*Filago arvensis*) a vzácně jestřabina lékařská (*Galega officinalis*).

Vlastní lesní porost na ploše plánované těžby je druhově velmi chudý. Jedná se o kulturní lesy na písčitém podkladu. Většina druhů byla zaznamenána na lesních cestách, kde lze rovněž nalézt podmáčené plochy. Ojedinele až roztroušeně bylo zaznamenáno jmelí bílé borovicové (*Viscum album* subsp. *austriacum*) a u cesty v jihozápadní části dobývacího prostoru rostlo několik jedinců divizny velkokvěté (*Verbascum densiflorum*). Tento poddruh jmelí rovněž patří v současnosti mezi poměrně běžné druhy.

Z méně běžných druhů byl v prostoru plánovaného zázemí nalezen zběhovec lesní (*Ajuga genevensis*), pryskyřník lýtý (*Ranunculus sceleratus*), hvězdoš háčkatý (*Callitriche hamulata*), mochna norská (*Potentilla norvegica*) a bez chebdí (*Sambucus ebulus*).

Území je místy silně zasaženo několika expanzními a invazními druhy rostlin. V prostoru zázemí, především ve východní části, se jedná o silnou expanzi třtiny křovištní (*Calamagrostis epigejos*). V lesním porostu plochy těžby, především v jižní části, je hojně rozšířena invazní netýkavka malokvětá (*Impatiens parviflora*) a dále zde silně expanduje ostružiník (*Rubus fruticosus* agg.).

Nezarostlé plochy zázemí představují vhodné stanoviště pro řadu dalších nepůvodních druhů (neofyty), často invazních, které se zde však nacházejí maloplošně. Roste zde např. zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*), z. obrovský (*S. gigantea*), turanka kanadská (*Conyza canadensis*), trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*), dvouzubec černoplodý (*Bidens frondosa*), šťavel evropský (*Oxalis stricta*).

Tab. 1 Seznam nalezených ohrožených druhů rostlin. Kategorie ohrožení podle červeného seznamu: C3 – ohrožené druhy, C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – méně ohrožené.

Jméno taxonu	České jméno	Ohrožení	Velikost populace	Lokalizace
<i>Vulpia myuros</i>	mrvka myší ocásek	C3	stovky	bývalá pískovna místy hojně
<i>Centaurea erythraea</i>	zeměžluč okolkatá	C4a	vyšší stovky	bývalá pískovna
<i>Verbascum densiflorum</i>	divizna velkokvětá	C4a	jednotky	u cesty v lesním porostu
<i>Viscum album</i> subsp. <i>austriacum</i>	jmelí bílé borovicové	C4a	ojediněle až roztroušeně	lesní porost
<i>Galega officinalis</i>	jestřabina lékařská	C4a	jednotky	bývalá pískovna
<i>Filago arvensis</i>	bělolist rolní	C3	desítky, roztroušeně	bývalá pískovna

Nebyl zjištěn žádný zvláště chráněný druh rostlin podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Entomologie

V rámci provedeného entomologického průzkumu (příl. 2) bylo zaznamenáno víceméně předpokládané spektrum epigeických, arborikolních či fytofágních druhů bezobratlých, mezi kterými převažovaly běžné druhy s širokou ekologickou valencí. Většina z nich je typická pro biotopy nacházející se v místě plánovaného záměru.

V místě plánované těžby převažuje produkční les, který nicméně obsahuje i přírodě blízké plochy s menším zápojem a relativně vyšší druhovou, věkovou a prostorovou diverzitou. Zjištěné spektrum epigeického i saproxylického hmyzu svědčí přinejmenším o kontinuitě výskytu lesního prostředí v širším okolí. Prokázané zvláště chráněné druhy hmyzu, které se podařilo na zájmovém území zaznamenat, náleží mezi dosti přizpůsobivé druhy, adaptované i na druhotná stanoviště, včetně lidmi obývaného prostředí. Na zájmovém území byl konkrétně prokázán ojedinělý výskyt dvou (respektive tří) druhů čmeláků (***Bombus* – ohrožený taxon**), prakticky plošný výskyt mravence

lesního (***Formica* – ohrožený taxon**) a ojedinělý výskyt zlatohlávka tmavého (***Oxythyrea funesta* – ohrožený druh**).

Komentáře k nejvýznamnějším nálezům:

Blanokřídlí

Apidae

čmelák skalní	<i>Bombus lapidarius</i>	OH
čmelák hájový	<i>Bombus lucorum</i>	OH
čmelák zemní	<i>Bombus terrestris</i>	OH

Na širokém spektru stanovišť byl v průběhu sezóny průběžně zaznamenán výskyt čmeláků, přičemž obvykle se jednalo o čmeláka zemního (*B. terrestris*) nebo čmeláka skalního (*B. lapidarius*). Ve dvou případech byl identifikován i čmelák hájový (*B. lucorum*) a to v rozvolněných lesních porostech na těžební ploše II. Zjišťovaná početnost čmeláků nebyla nikterak velká, v průběhu sezóny byly postupně zastíženy jednotlivé matky a posléze řádově desítky dělnic výše uvedených druhů, zpravidla při sběru potravy na všech vhodných biotopech s dostatkem kvetoucích rostlin. V největším počtu byly tyto druhy čmeláků nalézány v méně zapojených lesních porostech, podél cest, na lesních okrajích a zejména pak na otevřených stanovištích s bohatou nabídkou potravy na ploše III. Ale i v místě budoucího zázemí na dostupných květech nad čmeláky svým počtem převažovaly spíše různé samotářské včely, což může být důsledek méně příznivých podmínek pro přežití matek nebo založení kolonií na počátku sezóny. Tento vliv se v roce 2021 projevil přinejmenším u některých jiných skupin blanokřídlych, např. u vos.

Ve výše uvedených případech jde o téměř všudypřítomné nebo velmi hojné druhy čmeláků, kteří obsazují všechny vhodné biotopy, kde nachází hnízdní příležitosti a dostatek potravy, což je dáno především charakterem stanoviště a probíhajícím managementem. Tyto předpoklady splňují zejména všechny otevřené a méně zapojené plochy a ekotony, které se vyznačují větším podílem a druhovým spektrem kvetoucích bylin nebo dřevin a příznivým mikroklimatem. Přinejmenším u čmeláka zemního a čmeláka skalního bylo možno zaznamenat preferenci sušších substrátů na otevřených spontánně renaturovaných plochách v místě někdejší těžby. Stejně jako všichni čmeláci jsou nicméně i tyto velmi hojné druhy zařazeny mezi živočicha zvláště chráněné a to v kategorii OH.

V zásadě lze říci, že biotopem všech zjištěných druhů čmeláků je celé zájmové území, ať už jim poskytuje spíše potravu nebo hnízdní příležitosti. Rovněž je dosti pravděpodobné, že na zájmové ploše se dočasně nebo trvale vyskytují i další aktuálně nezaznamenané druhy čmeláků podobných nároků.

nomáda Panzerova

Nomada panzeri

NT

Jde o jeden z relativně hojnějších druhů sociálně parazitických včel rodu *Nomada*, které ke svému vývoji využívají zásob nashromážděných nějakou jinou včelou, ať už příbuzného nebo zcela nepříbuzného druhu, často i jiné čeledi. Stejně jako většina parazitických či jinak specializovaných včel i jiných skupin blanokřídlých jsou díky tomu ohrožené už ve své podstatě tím, že ke své existenci potřebují kromě vhodného prostředí i stabilní populaci hostitelských druhů. S úbytkem populací hostitelských druhů logicky mizí i jejich sociální parazité a mnohé druhy tohoto rodu se tak ocitly na hranici vyhynutí.

Tento druh nomády byl v počtu několika jedinců zastížen zejména na nejsušších biotopech nacházejících se v blízkosti tůně s rákosím na jižním okraji části III. Na erodovaných písčitých svazích se nalézají početné agregace samotářských včel celé řady druhů, včetně přinejmenším některých pískorypek, které náleží mezi hostitelské druhy *N. panzeri*. Na dospělé nomády lze narazit v širším okolí na květech, kde přijímají potravu a vyhledávají jedince hostitelských druhů.

Nomáda Panzerova se v porovnání s řadou příbuzných druhů vyskytuje doposud relativně častěji, nicméně i tak je zařazena do červeného seznamu ohrožených druhů v kategorii NT. Ke svému vývoji využívá hnízdní dutiny některých větších jarních pískorypek rodu *Andrena*, zcela konkrétně bývají uváděné druhy *A. fulva*, *A. varians*, *A. lapponica*, *A. fucata* nebo *A. synadelpha*. Větší počet hostitelských druhů může představovat konkurenční výhodu oproti druhům vázaným na jediného hostitele, neboť větší míra univerzality může snižovat riziko extinkce na daném území.

Není bez zajímavosti, že na podobných biotopech byly zaznamenány ještě další tři druhy nomád a dále tři druhy rudělek, které se vyznačují podobným způsobem života, tedy sociálním parazitismem. To samo o sobě dokladuje vysokou druhovou diverzitu blanokřídlých (přinejmenším samotářských včel) na disturbovaných a částečně spontánně renaturovaných pozemcích ovlivněných těžbou štěrkopísků, respektive hodnotu tohoto sekundárního prostředí.

Formicidae

mravenec lesní *Formica rufa* **OH**

mravenec trávnickový *Formica rufibarbis* **OH**

Při realizaci průzkumu byla na mnoha místech zaznamenána přítomnost mravenců rodu *Formica*, zpravidla jednotlivých dělnic při shánění potravy. V lesním prostředí se mravenci vyskytují víceméně celoplošně, v závislosti na aktuálním stavu prostředí a množství potravy, na nelesních biotopech v závislosti na místních a aktuálních klimatických podmínkách. V odchyceném či odloveném (zemní pasti) materiálu byly identifikovány pouze dva druhy mravenců rodu *Formica*, přičemž naprostá většina jedinců náležela mravenci lesnímu (*F. rufa*), který byl více či méně zastoupen prakticky na všech zdejších biotopech, s výjimkou extrémně suchých písčitých poloh. Výrazně menší počet jedinců byl určen jako dělnice mravence trávnickového (*F. rufibarbis*), přičemž výhradně se jednalo o mravence nalézané na nelesních nebo přechodných biotopech na okraji nebo v prostoru části III.

V obou výše uvedených případech jde o běžné, obecně se vyskytující druhy mravenců s širokou ekologickou valencí, obsazující lesní i nelesní biotopy, s preferencí spíše otevřených ploch, zejména v případě mravence trávnickového. Stejně jako všechny ostatní druhy rodu *Formica* jsou nicméně zařazeni mezi zvláště chráněné druhy v kategorii OH. S velkou pravděpodobností se vhodných místech vyskytují i další druhy rodu *Formica*, zejména na přechodných nebo klimaticky extrémních stanovištích, kde byly běžně nalézány mnohé další, zpravidla neurčené (nechráněné) druhy mravenců více skupin.

Halictidae

rudělka písečná *Sphecodes marginatus* **NT**

Dříve velmi vzácně a lokálně se vyskytující rudělka přírodních písčin, přítomná pouze na nejzachovalejších teplých lokalitách jižní Moravy a Čech, v minulosti vedená jako kriticky ohrožený druh červeného seznamu. V posledních letech má tendenci expandovat na nové lokality, nachází-li tam vhodné podmínky, tj. písčité substrát, příznivé mikroklima a některý z hostitelských druhů, kterými jsou některé z ploskočelek rodu *Lasioglossum* (*L. semilucens*, *L. sexstrigatum* nebo *L. punctatissimum*). Jde stejně jako u nomád o sociální parazitické včely, které k zajištění další generace kladou vajíčka do zaplněné buňky některého z hostitelských druhů. Za zmínku stojí výskyt

přinejmenším dalších dvou rudělek se stejným způsobem života, včetně největšího druhu rodu rudělky cizopasně (*S. albilabris*).

Biotopem rudělky písečné a dalších příbuzných druhů jsou již zmiňované disturbované plochy v místě někdejší těžby (III), zejména suché polohy s volným pískem a dostatkem kvetoucích rostlin v širším okolí tůně s rákosem v jižní části plochy. Dospělci se stejně jako jiné včely zdržují na květech nebo v okolí hnízd hostitelských druhů.

Brouci

Carabidae

pohrázník

Nebria salina

VU

Atlantický druh střevlíka, který nejvýchodnější částí svého areálu zasahuje do oblasti západních Čech. Velmi vzácně a velmi lokálně se vyskytuje na vlhkých okrajích lesů, březích stojatých vod a dalších vlhkých místech s výraznou preferencí jílovitého podloží, které nachází například v odtěžených pískovnách, štěrkovnách nebo kaolinových lomech. Dosti podobných nároků je blízce příbuzný a nespodno odlišitelný pohrázník *Nebria brevicollis*, který se hojně vyskytuje na libovolných vlhkých stanovištích na celém území státu.

Vzácnost tohoto druhu vyplývá jednak z omezeného areálu, soustředěného v širším okolí Plzně, ale rovněž z nedostatečné nabídky vhodného prostředí, především jílovitých půd nebo obecně nepropustných substrátů s vysokou hladinou podzemní vody. Významná část populací bude pravděpodobně vázána na exploatované plochy po těžbě nerostných surovin, případně odkaliště nebo popílkoviště, která rovněž mohou simulovat vhodné podmínky pro existenci tohoto druhu.

V průběhu monitoringu byl tento druh zaznamenán v počtu celkem 5 jedinců, z nichž část byla nalezena na různých místech střídavě vlhkých plochách v prostoru exploatovaném předchozí těžbou (III), což odpovídá nárokům tohoto druhu. Další dva jedinci byly nicméně zaznamenáni prostřednictvím zemních pastí v sousedním porostu v části I i II, což lze přičítat přirozené disperzi do okolních ne zcela vhodných stanovišť, přičemž jedinci tohoto druhu jsou relativně mobilní. V širším okolí byl současně nacházen již zmiňovaný a podstatně hojnější pohrázník *N. brevicollis*.

Chrysomelidae

krytohlav *Cryptocephalus decemmaculatus* EN

V materiálu nesmýkaném na porostech keřových vrb v blízkosti vodní tůně s rákosím dne 30. 6. 2021 byl identifikován jeden jedinec krytohlava *C. decemmaculatus*, který je považovaný za velmi vzácný druh s vazbou na zachovalá rašeliniště a rašelinné louky. Jako živná rostlina se uvádí především vrba jíva, dle některých pramenů i další druhy vrb nebo olší. Tento druh je velmi lokálně nalézán na zchovalých biotopech v různých částech státu, včetně západních Čech.

Přestože se v důsledku přirozené renaturace na místě vytvořilo z pohledu biologické rozmanitosti velmi hodnotné prostředí, včetně opakovaně zamokřených porostů vrb, tak je nutno zdejší výskyt tohoto druhu považovat za spíše překvapivý, vzhledem k tomu, že se stále jedná o druhotný biotop vzniklý v relativně nedávné době. Z izolovaného nálezu nelze usuzovat na charakter výskytu a početnost místní populace.

Melyridae

bradavičnick *Cerapheles terminatus* VU

V nasmykaném materiálu se dále podařilo identifikovat celkem 3 jedince bradavičnicka *Cerapheles terminatus*, konkrétně z materiálu získaného na rákosí a další vegetace na okraji tůně v prostoru budoucího zázemí (III). Jde o velmi drobného a tedy nenápadného brouka, který byl identifikován až dodatečně. Jeho výskyt byl ale jednoznačně ztotožněn právě s tímto biotopem, kde se nejspíše bude nacházet stabilní populace tohoto druhu.

Tento bradavičnick je z území Čech udáván teprve v poledních letech. Ojedinelé či jednotlivé nálezy tohoto druhu pocházejí zejména z Plzeňska nebo Ústeckého kraje, prokázán byl ale i u Hostivických rybníků nebo Říčan v širším okolí Prahy. Ve všech případech byl nalézán v okolí stojatých vod obklopených rákosem, ve kterém se vyvíjí larvy tohoto druhu. Je pravděpodobné, že na mnoha místech pouze uniká pozornosti a míra jeho rozšíření bude podstatně větší.

Scarabaeidae

zlatohlávek tmavý *Oxythyrea funesta* OH

V rámci průzkumu byl rovněž zaznamenán nepříliš početný výskyt zlatohlávka tmavého, zpravidla na květech bylin a keřů. Jednotlivě ale opakovaně byli dospělci tohoto druhu nalézáni ve všech částech zájmového území, o něco častěji na ekotonech a na bezlesí, kde měli k dispozici větší množství potravy. Nepodařilo se identifikovat, v jakých substrátech zde přednostně pobíhá vývoj larev, ale v zásadě může jít o libovolný organický odpad, počínaje tlejícím listím nebo jinými rostlinnými zbytky, podzemními částmi větších bylin až po vlhké tlející dřevo nebo trouch stromů. Na lokalitě se ale zjevně vyskytuje stabilní populace tohoto druhu.

V posledních desetiletích se ve většině oblastí jedná o rychle až expanzivně se šířící druh, jehož larvy jsou schopny se vyvíjet v téměř libovolném organickém substrátu, včetně rostlinných zbytků z rostlinné produkce. Přestože byl v minulosti jako vzácně se vyskytující druh xerothermních lokalit zařazen mezi druhy zvláště chráněné v kategorii OH, v současnosti jde o zcela běžný až všudypřítomný druh kulturní krajiny, včetně horských oblastí.

Zoologie – obratlovci (příl. 4)

Obojživelníci

Zatímco lesní porost (plocha I. a II.) vhodné podmínky pro rozmnožování obojživelníků poskytují jen v omezené míře (hlubší kaluže na lesních cestách), samotná pískovna (plocha III.) je na zástupce této skupiny poměrně bohatá. Spektrum zde udávaných a aktuálně zaznamenaných druhů zahrnuje následující:

- **čolek obecný** *Lissotriton vulgaris* (SO) – v menších, ale dostatečně hlubokých kalužích a tůních v areálu zázemí (III.) se vyskytuje v počtu jednotlivých zvířat. Nálezy juvenilních stádií (larev) potvrzují rozmnožování druhu;
- **čolek velký** *Triturus cristatus* (SO) – méně početný než předchozí druh, obývá stejné biotopy v části III. – Zázemí;
- **kuňka žlutobřichá** *Bombina variegata* (SO) – v mělkých i hlubších kalužích v pískovně i jejím zázemí (III.) se zejména po deštích vyskytuje relativně početně (nižší desítky ex.); druh byl jednotlivě zaznamenan i v lesních kalužích na plochách I. a II.;

- **ropucha zelená** *Bufo viridis* (SO) – v kalužích bez vegetace dochází k rozmnožování tohoto druhu, početnost dospělých zvířat se pohybuje v řádu jednotlivců;
- **skokan zelený** *Pelophylax esculentus* (SO) – jeho výskyt je častý ve větších tůních i hlavní vodní ploše pískovny (III.), jižně od plochy zázemí, početnost desítky ex. Jeho biotop zahrnuje též prostor plánované těžby.
- **skokan skřehotavý** *Pelophylax ridibundus* (KO) – vyskytuje se v hlavní vodní nádrži v pískovně (III.), jižně od plochy zázemí. Jeho biotop zahrnuje též prostor plánované těžby.

Plazi

Otevřené plochy pískovny, jejího zázemí i lesní okraje jsou vhodnými biotopy pro výskyt některých plazů:

- **ještěrka obecná** *Lacerta agilis* (SO) – vyskytuje se plošně, ale nepříliš početně na otevřených plochách pískovny i na lesních okrajích;
- **slepýš křehký** *Anguis fragilis* (SO) – byl zjištěn ojedinělý výskyt druhu na lesních cestách v částech I. a II.;
- **užovka obojková** *Natrix natrix* (O) – poměrně početně byla zaznamenána v blízkosti vodních ploch v pískovně v části III, na tzv. zázemí, a také v jižní části těžebny, mimo území záměru. Její biotop zahrnuje též prostor plánované těžby. Bylo zde doloženo i rozmnožování druhu (pozorování mladých jedinců).

Ptáci

Seznam zjištěných druhů ptáků je uveden v tabulce č. 2. V poznámce je upřesněn charakter výskytu, tučně jsou zvýrazněny zvláště chráněné druhy.

Tab. 2 Druhy ptáků zjištěné v zájmovém území

Český název	Vědecký název	Stupeň ochrany	Komentář
volavka popelavá	<i>Ardea cinerea</i>		přelety nad celým územím
kachna divoká	<i>Anas platyrhynchos</i>		přelety na blízkou vodní plochu
polák chocholačka	<i>Aythya fuligula</i>		přelety na blízkou vodní plochu
luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	KO	ojedinělý přelet nad celou plochou
moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	O	časté přelety nad plochou III., lov na blízké vodní ploše

Český název	Vědecký název	Stupeň ochrany	Komentář
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>		přelety nad celým územím, lov
poštołka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>		přelety nad celým územím, lov
bažant obecný	<i>Phasianus colchicus</i>		trvalý výskyt u lesních okrajů části I., II. i na ploše III.
kulík říční	<i>Charadrius dubius</i>		přelet i možné hnízdění na ploše III., hnízdění prokázáno na holé ploše záp. od ploch I. a II.
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>		časté přelety a pravděpodobné hnízdění v lesním porostu I. a II.
kukačka obecná	<i>Cuculus canorus</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
puštíček obecný	<i>Strix aluco</i>		příležitostný zálet do lesního porostu I a II.
rorýs obecný	<i>Apus apus</i>	O	přelety nad celým územím
žluna zelená	<i>Picus viridis</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
datel černý	<i>Dryocopus martius</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>		hnízdění na ploše III.
břehule říční	<i>Riparia riparia</i>	O	časté přelety nad plochou III., hnízdění na okrajích vodní plochy jižně od zkoumaného území
vlaštovka obecná	<i>Hirundo rustica</i>	O	přelety nad celým územím
jiříčka obecná	<i>Delichon urbica</i>		přelety nad celým územím
linduška lesní	<i>Anthus trivialis</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
konipas bílý	<i>Motacilla alba</i>		na ploše III. hnízdí několik párů
střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
pěvuška modrá	<i>Prunella modularis</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>		na ploše III. hnízdí 1 až 2 páry
rehek zahradní	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
bramborníček černohlavý	<i>Saxicola rubicola</i>	O	hnízdí na ploše bez vegetace záp. od ploch I. a II., na plochu III. zaletuje za potravou
kos černý	<i>Turdus merula</i>		hnízdni výskyt na celém území

Český název	Vědecký název	Stupeň ochrany	Komentář
drozd kvíčala	<i>Turdus pilaris</i>		přelety
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>		hnízdni výskyt na celém území
cvrčilka zelená	<i>Locustella naevia</i>		pravděpodobné hnízdění na ploše III.
rákosník zpěvný	<i>Acrocephalus palustris</i>		pravděpodobné hnízdění na ploše III.
pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>		hnízdni výskyt na celém území
pěnice hnědokřídla	<i>Sylvia communis</i>		pravděpodobné hnízdění na ploše III.
budníček větší	<i>Phylloscopus trochilus</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
budníček lesní	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
králíček ohnivý	<i>Regulus ignicapilla</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
lejsek černohlavý	<i>Ficedula hypoleuca</i>		možné hnízdění na plochách I. a II.
mlynařík dlouhoocasý	<i>Aegithalos caudatus</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
sýkora babka	<i>Parus palustris</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
sýkora uhelníček	<i>Parus ater</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>		hnízdni výskyt na celém území
sýkora modřinka	<i>Parus caeruleus</i>		hnízdni výskyt na celém území
brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
šoupálek dlouhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	SO	hnízdni výskyt na plochách I. a II.
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	O	hnízdí na ploše III.
sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>		hnízdni výskyt na celém území
straka obecná	<i>Pica pica</i>		hnízdni výskyt na celém území
vrána obecná	<i>Corvus corone</i>		přelety
krkavec velký	<i>Corvus corax</i>	O	přelety
špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>		hnízdni výskyt na celém území
vrabec polní	<i>Passer montanus</i>		hnízdí na ploše III.
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>		hnízdni výskyt na celém území
hýl obecný	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>		hnízdni výskyt na plochách I. a II.
zvonek zelený	<i>Carduelis chloris</i>		pravděpodobné hnízdění na ploše III.
stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i>		pravděpodobné hnízdění na ploše III.

Český název	Vědecký název	Stupeň ochrany	Komentář
dlask tlustozobý	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		možné hnízdění na plochách I. a II.
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>		hnízdění výskyt na celém území

Ve zájmovém území byl potvrzen výskyt **62** druhů ptáků. Tento relativně vysoký počet je dán rozmanitostí prostředí v ZÚ – vyskytují se zde jak lesní druhy, tak druhy otevřené krajiny. Přímo na biotopy, které ZÚ nabízí, je vázáno jen menší množství druhů. V lesním porostu hnízdí spíše běžnější, nenáročné druhy, prostředí zázemí pískovny vyhledávají druhy otevřené krajiny, které v intenzivně zemědělsky využitých plochách již nenacházejí místo k životu.

Zvláště chráněné druhy

V zájmovém území byl zjištěn výskyt řady zvláště chráněných druhů obratlovců. Všechny druhy obojživelníků i plazů, tedy 6 druhů, resp. 3 druhy patří mezi zvláště chráněné. Mezi zjištěnými obojživelníky patří dokonce 5 mezi silně ohrožené a jeden mezi kriticky ohrožené, tedy do vyšších kategorií ochrany. Mezi plazy jsou silně ohrožení dva a jeden je ohrožený.

9 druhů ptáků zjištěných v zájmovém území patří mezi zvláště chráněné. Většina z těchto druhů však nemá k zájmovému území blízkou biotopovou vazbu. Některé z nich byly zastiženy pouze při přeletu: **luňák červený, rorýs obecný, vlaštovka obecná, krkavec velký**.

Moták pochop na ploše III. a v jejím okolí pravidelně loví, území je součástí jeho potravního okrsku. I pro **břehulí říční** je ZÚ lovištěm, hnízdí v jeho těsné blízkosti – na kolmé písčité stěně nad vodou zatopené těžební jámy. **Bramborníček černohlavý** na plochu III. pravidelně zaletuje lovit, hnízdí v podobném biotopu – na disturbované ploše západně od lesního porostu (od částí I. a II.). **Ťuhýk obecný** na ploše III. nejen loví, v křovinách též hnízdí. Pravděpodobným hnízdištěm **žluvy hajní** jsou starší lesní porosty a jejich okraje na částech I. a II.

V lesním porostu (I. a II.) byl zaznamenán také výskyt **veverky obecné** *Sciurus vulgaris*, která je řazena mezi zvláště chráněné druhy v kategorii ohrožené.

4. HODNOCENÍ VLIVU ZÁSAHU

4.1 Provedené konzultace

Hodnocení vlivu zásahu bylo konzultováno s následujícími specialisty:

- Mgr. Štěpánka Čížková – botanika
- Mgr. Zdeněk Papoušek - entomologie
- RNDr. Vladimír Zýval – těžba nerostů

4.2 Zhodnocení dostatečnosti podkladů

Pro účely hodnocení byly využity následující podklady:

- Těžební studie Vejprnice. GET, s.r.o. Červen 2021.
- Územní plán Vejprnice.
- Územní plán Tlučná.
- Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje.
- Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I – botanický průzkum. Čížková Š., 2021.
- Dobývací prostor Vejprnice – Entomologický průzkum. Papoušek Z., 2021.
- Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I – průzkum obratlovců. Volf O., 2021.
- Posouzení vlivu navrhované stavby a využití území na krajinný ráz: Povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Vejprnice I a rozšíření DP Vejprnice I. Klouda L., březen 2022.

Byla využita data z mapového serveru AOPK ČR <http://mapy.nature.cz> a z nálezových databází NDOP (nálezová databáze AOPK ČR), AVIF (nálezová databáze České společnosti ornitologické), Pladius (nálezová databáze České botanické společnosti) a www.biolib.cz.

V rámci zpracovávání hodnocení byl proveden podrobný terénní průzkum v roce 2021 zaměřený na cévnaté rostliny, obratlovce a vybrané skupiny hmyzu. Pro provedení hodnocení významnosti zásahu předmětného záměru byly tyto podklady shledány jako dostatečné.

4.3 Identifikace a popis předpokládaných vlivů zásahu na chráněné zájmy

Realizace záměru, tedy otevření dobývacího prostoru pro těžbu surovin, v tomto případě štěrkopísků, s sebou přináší některé přímé i nepřímé negativní vlivy, jejichž působení se projevuje i sekundárně nebo kumulativně. Vlivy na přírodní prostředí lze rozdělit do následujících kategorií:

Zábor biotopu

Realizací záměru dojde k plošně významnému záboru přírodních i nepřírodních stanovišť, biotopů rostlin a živočichů v místě dobývacího prostoru příp. navazujících komunikací a infrastruktury. Záměr je umístěn v mozaikovitě krajině, převážně na lesní půdě, místy zasahuje i plochy rozptýlené zeleně a vodní plochy v prostoru bývalé těžby.

K úbytku biotopu může dojít i v důsledku zásahu do vodního režimu navazujících ploch.

Fragmentace prostředí, migrační bariéra

Realizací dobývacího prostoru předpokládaného rozsahu dochází k rozdělení širšího okolí dotčeného území, v daném případě ploch lesa. Dojde ke zhoršení prostupnosti pro méně mobilní živočichy. Důsledkem může být rozdělení populací rostlin i živočichů na menší celky.

Posuzovaný záměr nemá liniový charakter a nevytvoří nepřekonatelnou bariéru.

Záměr je lokalizován v silně člověkem ovlivněné krajině, v blízkosti komunikace dálničního charakteru, území tohoto charakteru neslouží jako migrační koridor zvířat i rostlin.

Mortalita způsobená při výstavbě (provozu) záměru

Při stavebních pracích, dopravě materiálů i při samotné těžbě nelze vyloučit případné neúmyslné usmrcení drobných živočichů. Nejvíce ovlivněnou skupinou jsou v tomto směru terestriční obratlovci (obojživelníci), na zemi hnízdící ptáci, případně někteří bezobratlí živočichové. V dotčeném území se jedná např. o některé druhy ptáků, příp. obojživelníky. Mortalitu velkých druhů savců lze považovat za málo pravděpodobnou.

Rušení v době provozu

V době přípravy i provozu dojde k nárůstu hladiny rušení v dotčeném území. To může pro některé citlivější druhy živočichů zejména ptáků a savců představovat limitující faktor vedoucí až k opuštění

území.

Znečištění vody v důsledku nevhodných stavebních postupů nebo havárie

Nelze zcela vyloučit riziko znečištění vody v důsledku úkapů olejů nebo jiných provozních kapalin v době výstavby.

Záměr není umístěn v těsné blízkosti vodoteče, takže je minimalizováno riziko znečištění přírodně cenného toku.

Šíření nepůvodních druhů

Plochy bez vegetace vzniklé jako důsledek terénních prací nebo těžby jsou obecně vhodnými místy pro uchycení nepůvodních druhů, zejména rostlin. Mohou se stát zdrojovými plochami šíření do okolní krajiny.

4.4 Identifikace chráněných zájmů ochrany přírody

Byly identifikovány chráněné zájmy přírody v okolí zásahu, které by mohly být dotčeny jeho realizací ve fázi přípravy nebo provozu. Byla zjišťována zvláště chráněná území (velkoplošná, maloplošná), lokality Natura 2000 (evropsky významné lokality, ptačí oblasti), územní systém ekologické stability, významné krajinné prvky, přírodní parky, památné stromy, zvláště chráněné druhy.

4.4.1 Zvláště chráněná území (ZCHÚ)

Zájmové území neleží na území žádného maloplošného ani velkoplošného zvláště chráněného území ani jejich ochranného pásma. Žádné zvláště chráněné území nebude přímo dotčeno ani vlivy záměru.

Nejbližší maloplošné ZCHÚ je více než 2 km jihozápadně od záměru ležící přírodní rezervace (PR) *Nový rybník*, vyhlášená k ochraně významného hnízdiště a tahové zastávky vodních a mokřadních ptáků.

Přibližně 5 km západním směrem od plochy dotčené záměrem je k mokřadu a stanovišť mokřadních ptáků vyhlášena PR *Janovský mokřad*.

Zvláště chráněná území přírody nejsou dotčeným chráněným zájmem.

4.4.2 Evropsky významné lokality, ptačí oblasti

Zájmové území nezasahuje do území žádné evropsky významné lokality (EVL) ani ptačí oblasti (PO).

Hranice nejbližší EVL *Dobřany* se nacházejí cca 6,5 km jihovýchodně od záměru.

EVL a PO nebudou měřitelně dotčeny ani dálkovými vlivy záměru.

Lokality Natura 2000 (EVL, PO) nejsou dotčeným chráněným zájmem.

4.4.3 Územní systém ekologické stability (ÚSES)

ÚSES je tvořen **biocentry (BC)** a **biokoridory (BK)**, ekostabilizační působení na okolní krajinu zprostředkovávají rovněž interakční prvky (obvykle liniového charakteru). V území relativně méně dotčeném hospodářskou činností člověka představují prvky začleněné do ÚSES výběr z existující kostry ekologické stability dle funkčních a prostorových kritérií.

Naopak v území silně narušeném je nutno sporé zbytky přirozených či přírodě blízkých společenstev vhodně doplnit. Většinou se jedná o chybějící propojení (návrhy biokoridorů), v rozsáhlých přírodních prvců zcela prostých územích je nutno zakládat i nová biocentra.

ÚSES je postupně navrhován na třech navzájem provázaných hierarchických úrovních – **nadregionální, regionální, lokální**. Lokální (místní) ÚSES v sobě zahrnuje i systémy nadřazené, až na této úrovni lze síť navzájem propojených ekologicky cenných částí přírody považovat za skutečný systém.

Dotčené území není v územním střetu a s prvky ÚSES.

Po východním okraji dříve těžného prostoru je v UP Vejprnice veden lokální BK, jehož funkce nebude záměrem omezena. UP Tlučná v prostoru záměru prvky ÚSES nevymezuje.

ÚSES není identifikován jako dotčený chráněný zájem.

4.4.4 Významné krajinné prvky

Významný krajinný prvek (VKP) jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky ve smyslu §3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění platných předpisů jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy. Záměr je částečně umístěn do lesního porostu.

Dále jsou významnými krajinnými prvky jiné části krajiny, které zaregistruje podle § 6 orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek, zejména mokřady, stepní trávníky, remízy, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků. Záměr nezasahuje do registrovaného VKP.

Významné krajinné prvky jsou identifikovány jako dotčené chráněné zájmy – dochází k zásahu do lesa.

4.4.5 Přírodní parky

Záměr nezasahuje do území žádného přírodního parku ani přírodní park neovlivní. Nejbližším přírodním parkem je přírodní park Berounka (cca 7,2 km jihovýchodně od zájmového území).

Přírodní parky nejsou identifikovány jako dotčené chráněné zájmy.

4.4.6 Památné stromy

V blízkosti území dotčeného záměrem se nenachází žádný památný strom a žádný památný strom nebude posuzovaným záměrem ovlivněn.

Památné stromy nejsou identifikovány jako dotčené chráněné zájmy.

4.4.7 Zvláště chráněné druhy

V dotčeném území byl zjištěn výskyt zvláště chráněných živočichů podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., v platném znění.

Bezobratlí

V zájmovém území byl konkrétně prokázán ojedinělý výskyt dvou (respektive tří) druhů čmeláků (***Bombus* – ohrožený taxon**), plošný výskyt mravence lesního (***Formica* – ohrožený taxon**) a ojedinělý výskyt zlatohlávka tmavého (***Oxythyrea funesta* – ohrožený druh**). U všech těchto druhů dojde k zásahu do biotopu a jeho plošné redukci.

Obratlovci

Z obratlovců se jedná o:

- 6 druhů obojživelníků: **čolek obecný (SO)**, **čolek velký (SO)**, **kuňka žlutobřichá (SO)**, **ropucha zelená (SO)**, **skokan zelený (SO)**, **skokan skřehotavý (KO)**;
- 3 druhy plazů: **ještěrka obecná (SO)**, **slepýš křehký (SO)**, **užovka obojková (O)** – u všech těchto druhů dojde k zásahu do biotopu a budou ohrožené přímou mortalitou během přípravy i provozu záměru.
- 9 druhů ptáků. Většina z těchto druhů však nemá k zájmovému území blízkou biotopovou vazbu. Některé z nich byly zastiženy pouze při přeletu: **luňák červený**, **rorýs obecný**, **vlaštovka obecná**, **krkavec velký**.

Moták pochop na ploše III. a v jejím okolí pravidelně loví, území je součástí jeho potravního okrsku. I pro **břehuli říční** je ZÚ lovištěm, hnízdí v jeho těsné blízkosti – na kolmé písčité stěně nad vodou zatopené těžební jámy. **Bramborníček černohlavý** na plochu III. pravidelně zaletuje lovit, hnízdí v podobném biotopu – na disturbované ploše západně od lesního porostu (od částí I. a II.). **Ťuhýk**

obecný na ploše III. nejen loví, v křovinách též hnízdí. Pravděpodobným hnízdištěm **žluvy hajní** jsou starší lesní porosty a jejich okraje na částech I. a II.

V lesním porostu (I. a II.) byl zaznamenán také výskyt **veverky obecné** *Sciurus vulgaris*, která je řazena mezi zvláště chráněné druhy v kategorii ohrožené.

Záměrem budou dotčeny pouze některé z nich. Jedná se o druhy s úzkou biotopovou vazbou na území dotčené záměrem. Terénními pracemi mohou být ohrožené terestrické druhy (obojživelníci, plazi).

Zvláště chráněné druhy jsou identifikovány jako dotčené chráněné zájmy.

4.4.8 Migračně významná území a dálkové migrační koridory

Záměr nezasahuje do území vymezeného jako biotop zvláště chráněných druhů velkých savců.

Záměr nepředstavuje zásah do chráněného zájmu migrace.

4.4 Vyhodnocení vlivů zásahu

Významnost vlivů byla klasifikována podle následující stupnice významnosti vlivů (viz tab. 3).

Tab. 3 Stupnice významnosti vlivů

Hodnota	Kategorie vlivu	Popis
-2	Významně negativní vliv	Vylučuje realizaci záměru (resp. záměr je možné realizovat pouze v určených případech dle odst. 9 a 10 § 45i ZOPK) Významný rušivý až likvidační vliv na populaci druhu nebo její podstatnou část; významné narušení ekologických nároků druhu, významný zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Vyplývá ze záměru, nelze jej eliminovat.
-1	Mírně negativní vliv	Omezený/mírný/nevýznamný negativní vliv Nevylučuje realizaci záměru. Mírný rušivý vliv na populaci druhu; mírné narušení ekologických nároků druhu, okrajový zásah do biotopu nebo do přirozeného vývoje druhu. Je možné jej omezit navrženými zmírňujícími opatřeními.
0	Nulový vliv	Záměr nemá žádný prokazatelný vliv.

4.4.1 Vliv na VKP

Realizace záměru se dotkne významného krajinného prvku les. Jedná se o velkoplošný zásah do lesního komplexu označovaného v mapách jako *Draganec*. Navrhovanou těžební činností bude v lokalitě SEVER (Etapa I. a II) dotčeno 11 ha PUPFL. V rámci navrhovaných sanačních a rekultivačních prací je předpoklad zavést terén zpět na původní niveletu a celou dotčenou plochu opět zalesnit. Zábor bude v celé ploše dočasný.

Druhovému složení lesního porostu je druhotné – je složeno hlavně ze stejnověkých jehličnatých porostů bez větší hodnoty pro ochranu přírody.

Vliv zásahu na VKP je hodnocen jako dočasně **významný**, z dlouhodobého hlediska jako **mírně negativní**.

K zásahu do VKP je nutné zajistit závazné stanovisko Městského úřadu Nýřany k zásahu do významného krajinného prvku – les.

4.4.2 Vliv na zvláště chráněné druhy (ZCHD)

Vyhodnocení vlivu záměru na ZCHD je shrnuto formou tabulky č. 4, dále pak detailně vyhodnoceno.

Tab. 4 Souhrnné vyhodnocení vlivů na ZCHD

Český název	Stupeň ochrany	Vliv	Vyhodnocení vlivu	Komentář
<i>Bombus</i> sp., <i>Formica</i> sp., <i>Oxythyrea funesta</i>	O	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace i nabídky biotopů v okolní krajině, běžné, plošně rozšířené druhy
čolek obecný čolek velký	SO	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Menší podíl zasažené populace Těžba přímo neohrožuje místo rozmnožování
kuňka žlutobřichá ropucha zelená	SO	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Menší podíl zasažené populace
skokan zelený skokan skřehotavý	SO KO	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace, možnost zmírnění, vznik náhradního biotopu
ještěrka obecná slepýš křehký	SO SO	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace, možnost zmírnění
užovka obojková	O	Zásah do biotopu, mortalita během stavby	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace, možnost zmírnění
moták pochop	O	Zásah do biotopu	Mírně negativní	Jedná se pouze o potravní, nepravidelně využívaný biotop, bude zasažen menší podíl biotopu
břehule říční	O	Zásah do biotopu	Mírně negativní	Jedná se pouze o potravní biotop, bude zasažen menší podíl biotopu Záměr by neměl znamenat likvidaci hnízdní kolonie, která se nachází nad vodní plochou mimo
bramborníček hnědý řuhák obecný	O	Zásah do biotopu	Mírně negativní	Malý podíl zasažené plochy biotopu, v regionu dosud relativně hojně druhy
žluva hajní	SO	Zásah do biotopu	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace, v regionu dosud relativně hojný druh
veverka obecná	O	Zásah do biotopu	Mírně negativní	Malý podíl zasažené populace V regionu hojný druh

Potenciálními vlivy na ZCHD jsou mortalita během stavby, zábor plochy biotopu, rušení a ovlivnění vodního prostředí.

Hodnocení proběhlo pomocí vážení podílu zasažené populace v regionálním měřítku, vzácnosti a míře ohrožení každého chráněného taxonu a kumulativního působení na tyto taxony v rámci širšího regionu, a také možnostmi zmírnění negativních vlivů navrženými opatřeními.

Bombus sp., Formica sp., Oxythyrea funesta – všechny zjištěné zvláště chráněné taxony bezobratlých živočichů patří mezi plošně až široce rozšířené druhy. Záměrem dojde k ovlivnění pouze malé části jejich populací. Vliv je proto hodnocen jako mírný.

Čolek obecný, čolek velký – druhy vázané svým výskytem na tůně tvořící zázemí písčiny, které není přímo zasaženo posuzovaným záměrem. Písčiny a jiné těžebny jsou častým místem výskytu těchto druhů, včetně těch, které jsou v provozu. Pro ochranu těchto druhů jsou navržena zmírňující opatření, u obou druhů lze vhodnými opatřeními minimalizovat riziko přímého zabíjení během stavebních prací (viz kap. 5).

Vliv je proto hodnocen jako mírný.

Kuňka žlutobřichá, ropucha zelená – jedná se o druhy přímo vázané na raná sukcesní stadia vodních ploch. Vyhledávají menší mělké tůně s minimem submerzní nebo litorální vegetace. Písčiny a jiné těžebny jsou častým místem výskytu těchto druhů, včetně těch, které jsou v provozu. Pro ochranu těchto druhů jsou navržena zmírňující opatření, u obou druhů lze vhodnými opatřeními minimalizovat riziko přímého zabíjení během stavebních prací (viz kap. 5).

Vliv je proto hodnocen jako mírný.

Skokan zelený, skokan skřehotavý – oba tyto druhy skokanů se vyskytují ve větších vodních plochách stávající písčiny, která by měla sloužit jako zázemí další těžby. Jejich výskyt byl prokázán i ve velké vodní ploše, která vznikla zaplavením bývalé těžební jámy. Pro ochranu těchto druhů jsou navržena zmírňující opatření (viz kap. 5). Vliv je proto hodnocen jako mírný.

Ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka obojková – všechny tři druhy plazů se vyskytují hlavně na plochách stávající písčiny, kde se vyvinula mozaika otevřených ploch, stromové vegetace a tůní.

Větší část biotopu by neměla být záměrem dotčena. Pro ochranu těchto druhů jsou navržena zmírňující opatření (viz kap. 5). Vliv je proto hodnocen jako mírný.

Moták pochop, břehule říční – oba druhy na pískovnu zaletují lovit, těžišťe jejich výskytu, včetně hnízdiště nebude zasaženo. Vliv je hodnocen jako mírný.

Ťuhýk obecný, bramborníček černohlavý – oba druhy jsou vázány svým výskytem na sukcesní plochy bývalé těžebny s křovinami a otevřenými plochami. Záměrem by nemělo dojít k podstatnému záboru jejich biotopu. Vliv je hodnocen jako mírný.

Žluva hajní, veverka obecná – vyskytují se v lesním porostu. Dojde k záboru jejich biotopu, vzhledem k nabídce vhodných stanovišť (lesní porosty) v okolí je hodnocen mírně negativní vliv.

Vzhledem ke specializaci většina zjištěných druhů na prostředí vzniklé jako důsledek těžby nerostů a možným zmírňujícím opatřením je **celkový vliv na ochranu druhů hodnocen jako mírně negativní**.

4.4.5 Vliv na krajinný ráz

Bylo provedeno specializované hodnocení vlivu záměru na krajinný ráz (Klouda L., 2022 – viz příloha 4).

Ze závěrů provedeného hodnocení významnosti zásahů do jednotlivých znaků (hodnot) krajinného rázu v dotčeném krajinném prostoru vyplývá, že navržený záměr nebude mít při realizaci navržených kompenzačních opatření zásadně nepříznivý dopad. Změny vyvolané realizací záměru nesníží nepřijatelným způsobem současnou kvalitu území v dotčeném krajinném prostoru.

Na základě výše uvedených skutečností lze uvažovaný záměr *Povolení hornické činnosti v DP Vejprnice I a rozšíření DP Vejprnice I* v k. ú. Vejprnice a Tlučná z hlediska dopadů na krajinný ráz a jeho ochranu podle § 12 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny považovat za únosný.

5. NÁVRH OPATŘENÍ K VYLOUČENÍ NEGATIVNÍHO VLIVU

Zmírnění některých negativních dopadů lze dosáhnout opatřeními, která jsou navržena pro druhy s vyhodnoceným mírným negativním vlivem.

Tvorba náhradních stanovišť

Jako náhradu za biotopy zanikající během těžby, tedy především menší vodní plochy sloužící jako místa rozmnožování obojživelníků je vhodné v prostoru zázemí (plocha III.) nebo v prostoru bývalé těžebny vytvořit náhradní tůně pro rozmnožování obojživelníků a jiných vodních živočichů. Tato náhradní stanoviště je třeba vytvořit již v době zahájení záměru tedy v době skrývky, nejpozději v době zahájení těžby. Mělo by se jednat o:

- min. 5 menších prohlubní pro periodické zaplavování;
- prohlubně budou max. 1 m hluboké s pozvolnými břehy, jejich velikost by měl být řádově desítky nebo stovky metrů čtverečních;
- budou vytvořeny v písčitém substrátu, nebude do nich umístěna ornice nebo jiný organický materiál, nebudou do nich vysazovány ryby.

Záchranné transfery a opatření po dobu výstavby

K minimalizaci možných environmentálních rizik je nutné zajistit po dobu významných terénních prací biologický dozor. Jeho úkolem by bylo předcházet likvidaci stanoviště víc než je nutné ve spojitosti s kácením a těžbou i možné mortalitě jedinců a zejména přijmout opatření v případě havárie ohrožující vodní prostředí. Pro případ havárie je nutné mít k dispozici havarijní plán. Veškeré úkapy a potenciální zdroje znečištění je nutné likvidovat odpovídajícím způsobem.

Jako záchranné opatření lze navrhnout přenesení exemplářů terestrických obratlovců přímo ohrožených těžbou. Tento transfer by měla provést odborně způsobilá osoba pověřené biologickým dozorem v době těsně před započatím těžebních prací.

Skrývkové práce

Pro ochranu živočichů vyskytujících se po určitou část jejich ročního životního cyklu (zimování) v hrabance lesního porostu je vhodné správně načasovat skrývkové práce na novém ložisku. Nejvhodnější se z tohoto hlediska jeví letní měsíce, tedy červenec až srpen.

Ochrana zeleně

Zeleň, která nebude v přímém územním střetu s těžbou, bude chráněna:

- bude vymezeno pásmo tak, aby při zemních pracích nedošlo k poškození kořenů stromů, které nebudou káceny;

Zásahy do zeleně

Nutné kácení a zásahy do zeleně musí být prováděny mimo hlavní fyziologické období rostlin a také mimo dobu hnízdění ptáků a rozmnožování dalších živočichů vázaných svým výskytem na dřeviny. Tyto zásahy tedy nesmí probíhat v období od 1. března do 1. listopadu běžného roku.

Zásah do VKP

K zásahu do VKP je nutné zajistit závazné stanovisko Městského úřadu Nýřany k zásahu do významného krajinného prvku – les.

6. ZÁVĚR

Vliv záměru „Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I.“ na základě proběhlých analýz a terénních průzkumů na zájmy chráněné podle částí druhé, třetí a páté zákona č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny **není hodnocen jako významně negativní**. Nedojde k ovlivnění chráněných zájmů.

Byl vyhodnocen **mírně negativní vliv** na zvláště chráněné druhy živočichů.

Vliv zásahu na VKP je hodnocen jako dočasně **významný**, z dlouhodobého hlediska jako **mírně negativní**.

Během hodnocení byl vyloučen vliv na zvláště chráněná území, na soustavu Natura 2000, přírodní parky, územní systém ekologické stability, památné stromy, migrační prostupnost i krajinný ráz.

Byla navržena opatření ke zmírnění potenciálních negativních vlivů záměru.

PODKLADY A LITERATURA

- Těžební studie Vejprnice. GET, s.r.o. Červen 2021.
- Územní plán Vejprnice.
- Územní plán Tlučná.
- Zásady územního rozvoje Plzeňského kraje.
- Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I – botanický průzkum. Čížková Š., 2021. (příl. 1)
- Dobývací prostor Vejprnice – Entomologický průzkum. Papoušek Z., 2021. (příl. 2)
- Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I – průzkum obratlovců. Volf O., 2021. (příl. 3)
- Posouzení vlivu navrhované stavby a využití území na krajinný ráz: Povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Vejprnice I a rozšíření DP Vejprnice I. Klouda L., březen 2022. (příl. 4)

AOPK ČR (2021): Nálezová databáze ochrany přírody (NDOP), on-line databáze; portal.nature.cz. (cit. 2021-06-31).

Farkač J., Král D. & Škorpík M. [eds.] (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. - Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Gulich V.& Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1–178.

Hejda R., Farkač J., Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

- Volf O. a kol. 2022: Těžba štěrkopísků v dobývacím prostoru Vejprnice I.
Hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (podle § 67 ZOPK)
- Hudec K., Bejček V., Šťastný K. (2006): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. 1. vydání.
Aventinum Praha
- Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V., Lustyk P. (editoři) (2010): Katalog biotopů České republiky.
Druhé vydání. AOPK ČR, Praha.
- Kubát, K. et al. 2002: Klíč ke květeně České republiky. - 928 p. Academia, Praha.
- Mikátová B., Vlašín M., Zavadil V., (eds.) (2001): Atlas rozšíření plazů v České republice. Atlas of the
distribution of reptiles in the Czech Republic. AOPK ČR, Brno.
- Neuhäselová, Z., Blažková, D., Grulich, V., Husová, M., Chytrý, M., Jeník, J., Jirásek, J., Kolbek, J.,
Kropáč, Z., Ložek, V., Moravec, J., Prach, K., Rybníček, K., Rybníčková, E., a Sádlo, J. 1998:
Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. Academia, nakladatelství Akademie
věd České republiky, 341 s. Praha.
- Quitt, E. 1971: Klimatické oblasti Československa. Praha. Academia.
- Zavadil V., Sádlo J. a Vojar J. (eds.) (2011): Biotopy našich obojživelníků a jejich management.
Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. 178 s. ISBN 978-80-87457-18-4.

Www zdroje:

Informační systém ochrany přírody <http://portal.nature.cz>

Faunistická databáze ČSO – AVIF pozorování ptáků <http://birds.cz/avif/>

www.biolib.cz

mapy.nature.cz

<https://geoportal.plzensky-kraj.cz>